



SVAMPE- OG SKADEDYRSBEKÆMPELSE I HESTEBØNNER

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Chokoladeplet, rust og bedebladlus er de vigtigste skadevoldere i hestebønner.

Hestebønner kan angribes af chokoladeplet, hestebønnebladplet, rust og vikkeskimmel. Chokoladeplet og hestebønnebladplet kan optræde med kraftige angreb i år med fugtige forhold omkring blomstring. Rust optræder ofte relativt sent.

Bedebladlus kan ved kraftige angreb også være meget tabsvoldende. Der kan også være behov for at bekæmpe bladrandbiller i fremspiringsfasen.

Se billeder af skadegørere nedenfor.

BEKÆMPELSE AF SVAMPESYGDOMME

Se løsningsforslag til svampebekæmpelse i hestebønner i [tabel 1](#). Midlerne Signum WG, Amistar og Orius kan anvendes, og alle har en såkaldt "mindre anvendelse" til svampebekæmpelse i hestebønner.

Amistar er under revurdering, og godkendelsen til mindre anvendelse er gældende, mens Amistar er under revurdering. Når Amistar bliver revurderet, må kun Amistar med gammel etikette anvendes i hestebønner indtil en evt. fornyet mindre anvendelse.

Der er også søgt en mindre anvendelse til brug af Folicur Xpert i hestebønner, men nogen afgørelse foreligger ikke pt.

Det er ved "mindre anvendelse" en betingelse for anvendelsen, at man har læst vejledningen. Denne kan f.eks. læses i [Middeldatabasen](#).

Signum WG og Amistar har kun moderat effekt mod de angivne svampesygdomme i tabel 1, hvorfor helt lave doser ikke anbefales. Bekæmpelse af chokoladeplet og hestebønnebladplet kan være aktuel omkring blomstring i meget fugtige år. Anvend omkring 0,5 kg/ha Signum WG eller 0,5 l/ha Amistar, da effekten kun er moderat. Der kan evt. også anvendes to behandlinger med 0,3-0,4 l/kg med 10 -14 dages mellemrum omkring blomstring.

Orius kan også anvendes, og har klaret sig godt i forsøgene. 0,6 l Orius kan anvendes ved en enkelt behandling eller med 0,4-0,5 l ved to behandlinger.

DANSKE FORSØG MED SVAMPEBEKÆMPELSE

Der er i 2015-16 udført i alt 10 landsforsøg med bekæmpelse af svampesygdomme i hestebønner med Signum og Orius. I forsøgene har optrådt angreb af chokoladeplet og rust. Ca. 80 procent af forsøgene har været rentable, og i gennemsnit er der opnået en fortjeneste på ca. 600 kr pr. ha ved en hestebønnepris på 135 kr pr. hkg. Det højeste nettomerudbytte har været ca. 1.700 kr pr. ha.

I forsøgene er behandlet i stadium 61 (begyndende blomstring), som er udført omkring 14. juni (7.-25. juni), og igen 14 dage senere omkring 1. juli (21. juni til 16. juli). Især den sidste behandling ca. 2 uger efter begyndende blomstring har bidraget til merudbyttet, så bekæmpelse skal nok ikke iværksættes for tidligt. Angreb anbefales dog bekæmpet ved begyndende angreb.

Der har ikke været sikre forskelle på merudbyttet ved brug af Orius og Signum. Der er ikke udført landsforsøg med Amistar, men i svenske forsøg har Amistar ikke klaret sig bedre end de andre midler.

BEKÆMPELSE AF SKADEDYR

Kun Pirimor, Karate 2,5 WG og Mavrik 2 F/Mavrik Vita er godkendt til skadedyrsbekæmpelse i hestebønner. Se løsningsforslag til skadedyrsbekæmpelse i hestebønner i [tabel 2](#). Pirimor må maks. anvendes 1 gang pr. vækstsæson, Mavrik må maks. anvendes 2 gange pr. vækstsæson, og Karate 2,5 WG må maks. anvendes 3 gange pr. vækstsæson.

Bladrandbiller bekæmpes kun i de tidligste vækststadier (under ca. 10 cm) ved i gennemsnit 1 gnav pr. plante. 0,1 l Mavrik eller 0,1 kg/ha Karate 2,5 WG kan anvendes mod bladrandbiller.

Bekæmpelsestærsklen for bedebadlus er 10-15 pct. planter med bladlus og begyndende kolonidannelse frem til fuld bælgængde. Ved behov for bladlusbekæmpelse anvendes 0,15-0,2 kg pr. ha Pirimor, 0,15-0,2 l pr. ha Mavrik 2 F/Mavrik Vita eller 0,2-0,25 kg pr. ha Karate 2,5 WG. Pirimor giver den bedste synlige effekt og foretrækkes, især ved kraftige angreb. Bemærk, at Pirimor kun må bruges 1 gang pr. vækstsæson.

Karate WG må over blomstrende planter kun anvendes uden for biernes flyvetid, dvs. efter ca. kl. 21 og før kl. 03.

Bønnefrøbillen er et nyt skadedyr i Danmark. Angrebene har hidtil været mindre udbredte og

svage, og bekæmpelse anbefales derfor ikke. I svenske forsøg er den bedste effekt opnået ved sprøjtning omkring blomstring. Se nærmere i [PlanteNyt nr. 958](#).

ANGREB AF VIRUSSYGDOMME

I 2016 optrådte der for første gang angreb af virussygdommen pea necrotic yellow dwarf virus i hestebønner i Danmark. Viruset blev påvist i flere marker. Symptomer sås også i flere marker, hvor der ikke blev udført en virustest. Viruset overføres af bededbladlus og ærtebladlus. Angreb optræder pletvis ligesom havrerødsot i korn. De angrebne planter er lavere og gule. Ved tidlige angreb kan skudspidsen visne, og der dannes ikke bælg og frø. Hvis viruset bliver mere hyppigt i Danmark, kan det være nødvendigt at nedsætte den vejledende tærskel for bladlusangreb. Se foto af angreb nedenfor og se yderligere i [Ny virussygdom fundet i hestebønner](#).

SPRØJTETEKNIK

Ved bekæmpelse af svampesygdomme og bededbladlus omkring blomstring anbefales en relativ høj vandmængde på omkring 200 l vand. Anvend f.eks. en 03 lavdriftdyse/refleksdyse, 3,5 atm. og 8 km/t, som giver 190 l vand eller en 025 lavdriftdyse/refleksdyse med 3,5 atm. og 7 km/t, som giver 185 l vand.



Billede 1. Begyndende angreb af chokoladeplet.





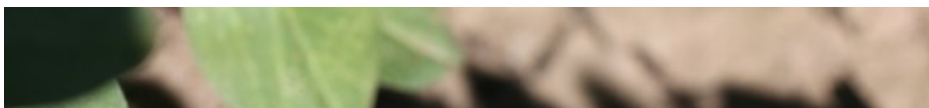
Billede 2. Nærbillede af begyndende angreb af chokoladeplet.



© Växtskyddscentralerna

Billede 3. Angreb af hestebønnebladplet. Bemærk de sorte prikker (pyknider) i pletterne.
Foto: Cecilia Lerenius, Jordbruksverket, Skara, Sverige.





Billede 4. Hestebønnerust kommer ofte relativt sent.



Billede 5. Hestebønnerust.



Billede 6. Vikkeskimmel på bladoverside. Svampemidlerne har ikke særlig god effekt mod vikkeskimmel.





Billede 7. Vikkeskimmel på bladunderside på samme blad som på foto 6. På undersiden ses en pelsagtig belægning af sporer.



Billede 8. "Billet-gnav" efter bladrandbiller.





Billede 9. Bededladlus. Angreb kan være meget tabsvoldende.



Billede 10. Ærtebladlus kan også angribe hestebønner.





Billede 11. Virussygdommen pea necrotic yellow dwarf virus i hestebønner. Viruset overføres af bladlus. Foto: Morten Steg, LandboSyd.



Billede 12. Bøgnefrøbillen er et nyt skadedyr i Danmark. Bekæmpelse er ikke aktuel, fordi angrebene oftest er svage.





Billede 13. Gnav efter bønnefrøbiller.

Kontakt din **lokale rådgivningsvirksomhed**, **hvis du vil vide mere om dette emne.**,
hvis du vil vide mere om dette emne.